

MELKVEE

Cursus Verantwoord Medicijngebruik groot succes!

Afgelopen november hebben we de cursus "Verantwoord Medicijngebruik" georganiseerd. We hebben een overweldigend aantal aanmeldingen ontvangen. Super! De cursus werd gegeven in de vorm van een praktische instructiemiddag. Deze werd op zeven gastbedrijven, verdeeld over het praktijkgebied, gehouden. Gezeten op strobalen en voorzien van een paar kannen koffie werden de deelnemers in de stal ontvangen. Opgesteld waren een tafel met diergeneeskundige attributen en een rustige koe. Tijdens de middag werd ingegaan op de keuze voor een diergeneesmiddel (elke goede behandeling begint met een correcte diagnose), het bedrijfsbehandelplan, de toediening, de opslag, de registratie van het diergeneesmiddel en de controle van een behandeling.

Een greep uit de reacties van de ruim 115 deelnemers: -"Ik wist niet dat er zoveel handige informatie op een flesje of een bijsluiters stond" - "Lopen dáár de nekwerfels?" - "Is het stukje hals waar je een koe spuit zo klein?" - "Die koe kan nooit zoveel wegen!" en - "Goed om te weten hoe je dat nare metalen dopje handig van een flesje haalt".

Als bewijs van deelname werd een certificaat met daarop ook de logo's van Friesland-Campina, DOC-kaas en Noorderlandmelk, die het initiatief ondersteunen.

Een persbericht heeft geresulteerd in een aantal artikelen in kranten en tijdschriften. Erg prettig om als dierenartsenpraktijk te merken en te kunnen melden dat u als veehouder verantwoord medicijngebruik belangrijk vindt!

In dit nummer:

Cursus Verantwoord Medicijngebruik groot succes!	1
Bedrijfseigen dierenarts	1
Hoezo, pijnbestrijding?	2
Bedrijfsbehandelplan (BBP)	2
Excenel tijdelijk goedkoper	2
Zuiveleisen en kansen?!	3
Q-koorts	4
Nieuwe dierenarts?	4

Bedrijfseigen dierenarts

De laatste maanden staat op uw factuur vermeld wie uw vaste dierenarts is.

Uw bedrijfseigen dierenarts is uw aanspreekpunt binnen onze praktijk.

Dat wil zeggen dat u bij hem/haar terecht kunt met alle vragen over uw bedrijf. Andersom zal uw vaste dierenarts bij veranderingen in dierziektestatusen of opmerkelijke uitslagen contact met u opnemen. Bij dringende vragen kunt u de assistente vragen de telefoon door te laten verbinden.

Tussen 8 en 9 zijn de meeste dierenartsen aanwezig om vragen te beantwoorden. Ook heeft een ieder vanaf nu een eigen e-mailadres; maak hier gerust gebruik van!

Ton Westerhout:

twesterhout@vanstadtotwad.nl

Ernst Nijenhuis

enijenhuis@vanstadtotwad.nl

Frank Admiraal

fadmiraal@vanstadtotwad.nl

Maaïke van den Berg

mvandenberg@vanstadtotwad.nl

Jos de Boer

jdeboer@vanstadtotwad.nl

Siert-Jan Boersema

sboersema@vanstadtotwad.nl

Heeft u paarden? En heeft u abonnement 2 voor melkkoeien?

Voor het bezoeken van een paard op hetzelfde melkveebedrijf brengen we geen visitekosten in rekening als u tussen 8 en 9 uur de visite aanmeldt. Stuur voor meer informatie een -mail naar Vlasta van der Veen: vvanderveen@vanstadtotwad.nl

Hoedo, pijnbestrijding?

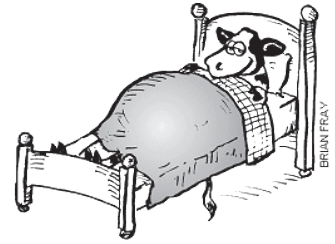
MELKVEE

Dieren (en dus ook koeien) laten niet snel merken dat ze pijn hebben. Ze zijn van oorsprong prooidier en pijnuitingen zijn een teken van zwakte. Het is een grote valkuil om te zeggen: "Ik zie geen abnormaal gedrag, dus het dier heeft geen pijn".

Er zijn veel aandoeningen die met pijn gepaard gaan: een navelontsteking, ontstoken oren door oormerken, bulten in de nek, diarree, kreupelheid en mastitis. Veel van deze aandoeningen vragen naast de gangbare behandeling met antibiotica ook een pijnstillers. Naast gezondheidsproblemen zijn er ook ingrepen die heftige pijn kunnen veroorzaken zoals zware geboorten, buikoperaties en het onthoornen van kalveren. Na het onthoornen durven kalveren bijvoorbeeld vaak minder goed te drinken en te vreten omdat de onthoornplaats vaak een aantal dagen pijnlijk is.

Een pijnstillers (NSAID) heeft naast een pijnstillend effect ook een ontstekingsremmend effect. Door ontstekingsremming worden beschadigingen van het weefsel beperkt. Pijnstillers zorgen daarmee naast een sneller herstel en een verbeterde eetlust en penswerking, voor een sneller herstel van het aangetaste weefsel (denk aan bijvoorbeeld uier- en longweefsel).

Een moeilijke geboorte kan gevolgen hebben voor zowel moeder als kalf: een kalf gaat na een zware geboorte minder snel staan en drinkt minder goed (bijvoorbeeld door pijn als gevolg van spierbeschadigingen, bloedingen in het ruggenmerg of een gekneusde rib). Deze kalveren groeien minder snel. Het verstrekken van een pijnstillers kan de nadelige gevolgen van een zware verlossing beperken. Een koe met minder pijn en meer eetlust, loopt minder risico op het ontwikkelen van slepende melkziekte of een lebmaagverplaatsing. Ook is ze minder vatbaar voor ziektekiemen die door stress en een vermindering van de weerstand - als gevolg van pijn - een kans krijgen in de vorm van bijvoorbeeld mastitis of een baarmoederontsteking

Ons advies: denk bij de verzorging van (zieke) dieren ook aan pijnbestrijding. Dit levert direct rendement op!

(Bron: Veehouder en Dierenarts; januari 2010)

BedrijfsBehandelPlan (BBP)

Vrijwel iedere veehouder in het praktijkgebied heeft een behandelplan op het bedrijf liggen. Het doel hiervan is de effectiviteit van ingezette behandelingen verder te verhogen en resistentieontwikkeling te reduceren. Bedrijven die gebruik maken van bedrijfsbegeleiding hebben een specifiek behandelplan speciaal toegespitst op hun bedrijf met een nog beter resultaat tot gevolg. Indien u ook een specifiek bedrijfsbehandelplan toegespitst op uw bedrijf wenst, maken we er samen met u één! Gratis!

Excenel, tijdelijk goedkoper!

Omdat Pfizer Nederland een te grote order Excenel RTU had geplaatst voor het jaar 2009, konden dierenartsenpraktijken afgelopen december dit product met korting inkoopen. Van Stad tot Wad heeft dit gedaan. We kiezen ervoor deze korting in zijn geheel aan u ten goede te laten komen. Dus, voordeel voor u!

Belangrijk om hierbij te vermelden:

- Het gaat hier om een tijdelijk voordeel welke per 1-1-2010 is ingegaan. Wanneer de voorraad van deze order op is zal de gebruikelijke prijs weer van toepassing zijn.
- De vervaldatum van deze batch is november 2010

- Excenel RTU is bij uitstek een product waarbij verantwoord medicijngebruik essentieel is!

- ⇒ Prik het flesje met een schone naald aan.
- ⇒ Bewaar Excenel donker en bij kamertemperatuur.
- ⇒ Gebruik de juiste dosering 1 ml/50 kg.
- ⇒ Dien het middel onder de huid toe (s.c.).
- ⇒ Maak de behandeling af (minimaal 3 keer toedienen).
- ⇒ Wees zeker van uw diagnose. Excenel werkt goed tegen baarmoederontsteking of tussenklauwontsteking. Voor beide aandoeningen zijn natuurlijk ook andere middelen in te zetten.

Voor vragen over de toepassing van Excenel RTU (of andere middelen) zijn we bereikbaar op ons telefonisch spreekuur of vraag ons tijdens een bedrijfsbezoek.

Zuiveleisen en kansen?!

De gezondheidsstatus van melkkoeien in Nederland wordt steeds belangrijker om melkfazet te garanderen.

Zoals bekend is er na de verplichte Leptospirose vrijstatus, nu ook veel aandacht voor de bestrijding van Paratuberculose en Salmonella. Beide ziekten worden aangemerkt als zogenaamde zoönosen: ziekten waar de mens via de melk, vlees of contact met dieren (mogelijk) ziek van wordt.

Per 1 januari 2010 is ieder melkveebedrijf verplicht een paratbc status te hebben en over een jaar wordt deze leveringsvoorwaarde minimaal status B (*zie onder*). Een vergelijkbare eis voor Salmonella zal in de nabije toekomst aan uw leveringsvoorwaarden worden toegevoegd. Naast het verplichte karakter, heeft een gezonde veestapel veel voordelen. Een koppel koeien die minder energie kwijt is aan infecties, steekt deze energie in melk.

Paratbc: de metingen zijn gedaan en iedereen heeft begin 2010 een status gekregen. Dit kan zijn:

Status A: geen besmetting aangetoond.

Status B: besmetting aangetoond, besmette dieren worden afgevoerd.

Status C: besmetting aangetoond, besmette dieren worden niet afgevoerd.

De zuivel eist status A of B per 1 januari 2011

Zijn er Paratbc-positieve dieren op uw bedrijf aangetoond? Of wilt u meer weten over wat Paratbc op uw bedrijf kan betekenen? VSTW biedt de mogelijkheid hieraan te werken. Paratbc is een lastig te bestrijden ziekte waar geen therapie tegen mogelijk is. De insteek is preventie. Wat zijn de mo-

gelijkheden:

1. "Checklist risicofactoren Paratbc" (invullen samen met de dierenarts).
2. Volgen van de VSTW cursus "parabestrijding" (drie praktische bijeenkomsten op locatie).
3. Opstellen van een bedrijfsspecifiek "plan van aanpak" (samen met de dierenarts).

Salmonella: via de tankmelk is bekend geworden wat uw status is: "verdacht" of "onverdacht". Bij een verdachte tank kunt u er van uitgaan dat minimaal 15% van de melkgevendende dieren met Salmonella in aanraking is of is geweest.

Net als Paratbc, is ook Salmonella lastig te bestrijden. Wat zijn hierbij de mogelijkheden?

1. "Checklist risicofactoren Salmonella" (invullen samen met de dierenarts).
2. Opstellen van een bedrijfsspecifiek "plan van aanpak" (samen met de dierenarts).

Op de praktijk hebben we bericht gehad hoe de status is op de bedrijven binnen het praktijkgebied. We zullen de verdachte bedrijven en bedrijven waarvan wij de status niet in beeld hebben, in februari aanschrijven en aangeven wat we voor u kunnen betekenen.

Bent u niet aangeschreven of wilt u direct aan de slag neem dan contact met ons op!

Longworm

Als we naar buiten kijken lijkt het er nog niet echt op, maar het voorjaar komt er straks weer aan. Bent u van plan jongvee te gaan weiden; dan is het nu tijd om dieren tegen longworm te vaccineren. Voorkom hiermee dat weidend jongvee als gevolg van longworm gaat hoesten en groei en ontwikkeling verliezen.

Wist u dat...

- Jos in een sneeuwstorm mét winterbanden én sneeuwkettingen toch in een sneeuwduin bij Oldenzijl is gestrand en door Rumpff is bevrijd? Schade: koppeling kapot.
- Dit jaar de website op de schop gaat en vernieuwd wordt? Van een aantal veehouders hebben we al feedback en tips gekregen, dit wordt erg gewaardeerd (jdeboer@vanstadtotwad.nl).
- Jos en Jessica u bedanken voor de kaartjes, overalletjes, houten trekkers en kruiwagens voor hun zoon Tijn.
- Siert-Jan winterbanden onzin vond, maar nadat hij niet weg kon komen op de parkeerplaats bij de praktijk, hier nu anders over denkt...
- Met de terugkomst van Erwin (z.o.z.), de voetbalpoel weer een van de vaste bijverdiensten van de praktijk wordt?
- Sinds de politie Ernst te snel vond gaan, auto's met VanStadtotWad-opdruk vaak hinderlijk worden gevolgd en van de weg gehaald worden?

Van Stad tot Wad Dierenartsen

Postbus 49
9919 ZG LOPPERSUM

Telefoon **regio OOST** 0596 - 518 232
Telefoon **regio WEST** 0596 - 518 242
Telefoon administratie 0596 - 518 228
Faxnummer 0596 - 518 224
E-mail info@vanstadtotwad.nl
Bezoek onze website! www.vanstadtotwad.nl

KLEINE HERKAUWERS Q-koorts

Onderweg wordt er veel gesproken over de Q-koorts en het ruimen van positieve geitenbedrijven. Dit is verschrikkelijk voor de gedupeerde geitenhouders, de grote aantallen gezonde dieren die geëuthanaseerd worden en de mensen die chronisch ziek zijn van de Q-koorts. In roerige tijden is het lastig om je op de feiten te blijven concentreren en niet op de zaken vooruit te lopen. Daarom een aantal vragen en antwoorden omtrent Q-koorts. In ons praktijkgebied zijn we gelukkig niet actief betrokken bij het ruimen van bedrijven.

Moet ik mijn schapen of geiten vaccineren?

Het vaccineren van dieren buiten het aangewezen gebied met verplichte vaccinatie gebeurt op vrijwillige basis. In ons praktijkgebied is vaccinatie op vrijwillige basis. Omdat op zorg- en kinderboerderijen veel mensen contact hebben met deze dieren, worden vaccinatie en hygiëne-maatregelen verplicht. In het zuiden van Nederland zijn schapen en geiten op zorg- en kinderboerderijen al in 2009 gevaccineerd. Vanaf 2010 worden alle schapen en geiten op zorg- en kinderboerderijen elders in Nederland gevaccineerd. Het risico op besmetting is door vaccinatie veel kleiner, maar niet nul. Met de Zoönosecheck kunnen

we hygiënemaatregelen afstemmen op uw situatie.

Wilt u uw geiten of schapen toch vaccineren?

Vaccin is slechts beperkt beschikbaar om in te zetten buiten het verplichte vaccinatiegebied. Bij de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) kunt u via de website (www.gddeventer.com) een aanvraagformulier voor Q-koorts vaccin opvragen. Als u nu een aanvraag doet, moet u erop rekenen dat pas vanaf april vaccin beschikbaar komt. Het vaccin wordt afgeleverd op de praktijk en u maakt met ons een afspraak om de dieren te laten vaccineren.

Kan ik een besmetting voorkomen?

Nee, u kunt besmetting niet voorkomen. De bacterie komt namelijk algemeen voor in Nederland. In ons praktijkgebied zijn geen grootschalige geitenbedrijven aanwezig en is de uitscheiding van Q-koorts bacteriën in het milieu zeer laag. Daardoor is de kans dat u hier besmet raakt klein, maar helaas nooit nul.

Wat kan ik doen om de kans op besmetting te verkleinen?

Neem hygiëne-maatregelen als u direct contact heeft met dieren (o.a. geiten):

- Was uw handen met zeep en veel water na contact met dieren.
- Eet niet tussen de dieren.
- Neem geen mest onder uw schoenen mee naar huis.
- Draag een overall en laarzen bij het contact met dieren op een boerderij en laat de overall en laarzen op het bedrijf achter.
- Beperk het contact met hooi, stro, mest, vruchtwater en moederkoek van geiten en schapen en doodgeboren dieren.
- Zie voor meer informatie ook de nieuwe hygiëncode schaaap en geit op onze website www.vanstadtotwad.nl

Heeft u vragen over vaccinatie tegen Q-koorts of over de Zoönosecheck, neem dan contact met ons op.

Nieuwe dierenarts?

Niet nieuw, maar terug van weggeweest. Erwin Hoogland keert na een afwezigheid van 2 jaar terug naar Van Stad tot Wad Dierenartsen.

Probleembedrijven

“Als “trouble-shooter” voor een grote mengvoerleverancier heb ik 2 jaar lang met veel passie melkveebedrijven bezocht. Het ging hier vaak om bedrijven waar het tijdelijk niet lekker liep. Behalve de persoonlijke frustratie en enorme ergernis bij de veehouder, viel op dat de oplossing verbazingwekkend vaak eenvoudig en praktisch uitvoerbaar was”.

Kantoorbaan

“Het aantal bedrijfsbezoeken vanuit deze functie nam af en de functie werd mij te theoretisch. Dit heeft bij mij tot het besluit geleid weer de stap richting praktijk te maken. Veel reistijd en een mogelijke aanstaande fusie bij mijn voormalig werkgever hebben dit besluit versneld.

“De boer op”

Bij VSTW zal ik mijn opgedane kennis en ervaring gelukkig weer gaan gebruiken tussen de koeien. Hierbij zal ik mij speciaal gaan bezighouden met begeleiding en advies van bedrijven.

Graag pakken we samen met u de handschoenen op door in te steken op diergezondheid en meer rendement uit uw bedrijf te halen. Rendement in de vorm van euro's, tijd en gemakkelijker werken!